

ZADARMO

Noviny o živote v Bratislave sú distribuované každé dva týždne do všetkých mestských častí.

EV 3101/09 - ISSN 1335-5228

IČO: 35712058

Vydáva NIVEL PLUS s.r.o.,

Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava

Tlačí MAFRAPRINT

Roznáša spoločnosť SUREMA spol. s r.o.

Bratislavské Noviny

Aktuálne
správy o dianí
v Bratislave

nájdete aj na
www.banoviny.sk

a aj na Facebooku
www.facebook.com/banoviny
Píšte, pýtajte sa, komentujte

Piatok 20. septembra 2019

Pressburger Zeitung - Pozsonyi Újság - Nova Posoniensia

Ročník XXII. - Číslo 19

3 Zbúrajú prezidentskú vilu na Slavíne?

Prezidentská vila na Slavíne v Starom Meste, ktorá mala byť reprezentatívnym bývaním pre hlavu štátu, už celé roky chátra. Aký osud túto stavbu čaká a ako to vnútri vyzerá?

4 V 21. storočí bez kanalizácie

Desaťtisíce eur na zlatý padák sa v Bratislavskej vodárenskej spoločnosti našli, o kanalizáciu však niektorí Ružinovčania bojujú celé roky!

11 Aký vzduch dýchame?

Alergie, astmy, dýchacie problémy. To všetko spôsobuje znečistené ovzdušie, ktoré má v Bratislave na svedomí najmä cestná doprava. Viete, kde je to najhoršie?

15 Upálená „bosorka“ Agáta Prvý prípad obvinenia z bosoráctva v Uhorsku je známy práve z Prešporku. Vieme len toľko, že sa konal v roku 1548 proti akejsi žene. Iné je to v prípade prvej podľa mena známej ženy. Bola ňou Agatha Toott Borlobaschin. V roku 1602 ju obvinili, mučili a nakoniec upálili.

Luxus v OLO: Nakupovali si obleky za peniaze nás Bratislavčanov?!

BRATISLAVA Bývalé vedenie spoločnosti OLO a.s. bolo viac ako veľkorysý voči pár vyvoleným. Za značkové oblečenie, ktoré si málokto Bratislavčan môže dovoliť, zaplatili tisíce eur.

Spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu (OLO) na svojej webovej stránke zverejnila dve faktúry od firmy Marco Mirelli. Jednu v hodnote 8 100 eur a druhú za 7 900 eur. Obe boli v roku 2016 tejto módnej značke vyplatené. „Išlo o jednotné pracovné oblečenie s logom spoločnosti na reprezentatívne účely pre 16 zamest-

nancov spoločnosti OLO,“ vysvetlila nám hovorkyňa OLO Beáta Humeníková. O akých konkrétnych zamestnancov išlo, sme sa už nedozvedeli, hoci sme sa pýtali.

„Len opravím, že nešlo o zamestnancov, ale o manažment, presnejšie o členov predstavenstva. Považujem za absolútne hulvátstvo nakúpiť si obleky za peniaze daňových poplatníkov a tváriť sa, že to je pracovný odev. Ani manažéri veľkých ziskových súkromných spoločností si nekupujú obleky Marco Mirelli za firemné peniaze. Považujem to za papalášstvo,“ reagovala

rozhorčene mestská poslankyňa a súčasná členka Dozornej rady OLO Katarína Augustinič. Doplnila, že hoci je toto vedenie minulosťou, bude presadzovať, aby sa bývalým členom predstavenstva nákup drahého oblečenia zosobnil.

„Obleky a iné oblečenie si kúpili pre seba a aj si to odhlasovali. Zjavne mali pocit, že si môžu s peniazmi nás daňových poplatníkov narábať tak, ako sa im páči,“ povedala Augustinič.

A čo konkrétne OLO nakupovalo za 16-tisíc eur od Marco Mirelli?

Pokračovanie na str. 2

Petržalka je prvá PETRŽALKA

Už od 1. novembra sa v Petržalke spúšťa pilotný projekt nového parkovacieho systému. Zvýhodní vodičov, ktorí majú v tejto mestskej časti trvalý pobyt.

S vyznačovaním modrých čiar sa začína v časti Dvory na štandardných parkoviskách, neskôr prídu na rad miesta, kde sa parkuje kolmo a pozdĺžne. Vyhradené parkovacie miesta zostanú nateraz zachované. Vodiči s trvalým pobytom v Petržalke budú môcť parkovať na modrých miestach zadarmo, keď sa zaregistrujú cez aplikáciu alebo osobne na úrade. Dôležitou podmienkou pritom je, že auto má platnú EK a STK – mestská časť sa chce totiž zbaviť aj vrakov. Nerezidenti zaparkujú bezplatne len cez deň, v noci zaplatia 1 euro za hodinu - alebo odstaví auto inde.

Celomestská parkovacia politika sa má spustiť najneskôr do konca apríla 2021. Koľkí ľudia potom uprednostnia MHD, sa vraj dnes ešte nedá odhadnúť. „Už v predstihu sa však chceme pripraviť na viaceré scenáre, a tak sme vyhlásili tender na 85 nových autobusov, pričom 81 z nich budú kapacitné kĺbové. Situáciu so zvyšovaním počtu cestujúcich budeme sledovať najmä v Petržalke, ktorá zavedie parkovacie politiku ako prvá,“ uviedol Martin Žarnovický z Dopravného podniku Bratislava. (in, bn)

BRATISLAVSKÉ NOVINY

nájdete aj vo vybraných predajniach Kraj a Terno.

Stoľo k veci

Zneužitá moc

Po každej politickej výmene v štátnom, ale aj v mestskom podniku sa pravidelne objavujú informácie, ako si pár jedincov doprialo nadštandard za peniaze nás všetkých. Moc im vtedy patrila. A mnohí ju dokázali patrične využiť a niekedy aj zneužiť. Hoci nakupovanie drahého oblečenia pre 16 členov predstavenstva OLO za bývalého vedenia za 16-tisíc eur, nie je až tak obrovským škandálom, ale drzosťou, aroganciou, výsmechom a zneužitím moci. Pokiaľ na to aj nový primátor Matúš Vallo. Ani jeden z bývalých členov predstavenstva nebol odkázaný na to, aby si oblečenie kupoval za peniaze Bratislavčanov. Každé voľby (parlamentné, ale aj komunálne) sú pre mnohých nádejou na zmenu. Na zmenu štýlu politiky. Veríme, že tí noví mladší konečne prestanú kradnúť, klamať, podvádzať, brať provízie, úplatky... Mnohí volajú po generáčnej výmene. Je to naozaj o tom?

Nie je to skôr o každom jednom, ktorý do politiky vstupuje? Či dokáže zneužívať moc v prospech seba a svojich blízkych? Preto si myslím, že to nie je o generáčnej výmene a ani o nových či starých tvárach... Je to čestnosť každého jedného.

Lenka Bollardtová

ART INVEST
OBRAZY
NAJLEPŠIE
PREDÁTE
V AUKCII

Žiadne poplatky

Galéria Art Invest
Dobrovičova 7, Bratislava
Info: 0905 659 148
www.artinvest.sk

Faktúry 2016		oznámenia o obstarávaní		zmluvy a objednávky		obstaráva			
30.12.2016	120160805	MARCO MIRELLI S.R.O.	7900,00	pracovné odevy	30.12.2016	120160804	MARCO MIRELLI S.R.O.	8100,00	pracovné odevy
<p>Mestská poslankyňa Katarína Augustinič chce presadiť, aby sa nákup drahého oblečenia bývalým členom predstavenstva zosobil.</p>									

Pokračovanie zo str. 1

Podľa hovorkyne OLO Humenikovej za 8 100 eur kúpili saká v počte 9 kusov. Čo znamená, že jedno sako stálo 900 eur. A v druhej faktúre za 7 900 eur bolo dodaných 16 košiel za 3 040 eur (cena jednej vychádza v priemere na 190 eur) a za 4 860 nak-

Na oblečenie zamestnancov v teréne dalo OLO v porovnaní s manažmentom 6-krát menej.

Nové ihrisko v Rovinke od Dobrého suseda

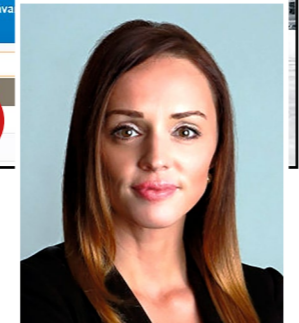

Centrum Rovinky zdobí nové detské ihrisko. Je pýchou ľudí, ktorí sa spojili pre dobrú vec a financie, z ktorých časť získala obec z grantového programu Dobrý sused, doplnili vlastnou prácou.

Pôvodné detské ihrisko bolo v stave, ktorý deti nelákala a v rodičoch vzbudzoval nedôveru. Obecný úrad v Rovinke preto využil možnosť zapojiť sa do grantového programu Dobrý sused a získal financie na rekonštrukciu. Hracie prvky poznačené časom zmizli,

úpili blízku a štvoro šiat.

Len pre zaujímavosť sme si vypýtali aj sumu, ktorú OLO minulo na oblečenie pre zamestnancov. Kým teda na 16 „vyvolených“ minuli 16-tisíc, na 340 zamestnancov, ktorých stretávame denne v uliciach Bratislavy, minuli 52 066,57 eura. „V tejto sume boli za-

hrnuté napríklad pracovné košeľe, montérky, pracovná obuv zimná aj letná, zimné bundy, rôzne druhy rukavíc, tričká, termoprádlo, čiapky, plášte do dažďa, reflexné vesty, ale aj ochranné pracovné pomôcky ako napr. ochranné prilby, ochranné okuliare, respirátory a ďalšie pre cca 340 zamestnancov,“ napísala hovorkyňa OLO Beáta Humeníková.

To znamená, že na jedného člena predstavenstva sa minulo 1000 eur a na jedného zamestnanca v teréne 153 eur. (Ib)

Foto: Marián Dekan, archív

Viac miest na parkovanie v Karlovke

KARLOVA VES
Magistrát a mestská časť Karlova Ves podpísali nedávno memorandum o spolupráci.

Hlavné mesto sa zaviazalo, že do spustenia celomestskej parkovacej politiky skvalitní MHD v Karlovej Vsi tak, že o 20 percent zvýši dennú prepravnú kapacitu, najmä na linkách, ktoré premávajú na Dlhé diely. V súčinnosti s mestskou časťou vybuduje 400 nových parkovacích miest vrátane aspoň jedného parkovacieho domu. (TASR)

Apollo začínajú konečne búrať

RUŽINOV
Problémové bizniscentrum Apollo 1 na Prievozskej ulici, ktoré má narušenú statiku, čoskoro zmizne zo zemského povrchu.

S prácami na odstránení objektu sa začalo v polovici septembra. Proces asanácie bude mať niekoľko fáz: 1. prípravnú a čistiacu fázu, 2. búraciu fázu, 3. recyklačnú fázu. Prípravné a čistiace práce, ako aj počiatočné búracie práce, sa budú až do konca roka uskutočňovať najmä v interiéri budovy, takže ich vplyv na okolie by mal byť minimálny. (ts)

TRIV
BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLAVIRE
ŠTAHOVANIE.sk

NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
02/ 6542 2387

Aký osud čaká roky neobývané prezidentskú vilu na Slavíne?

Prezidentskú vilu na Slavíne možno napokon zbúrať.

STARÉ MESTO
Prezidentská vila na Pažického ulici na Slavíne v Starom Meste, ktorá mala byť reprezentatívnym bývaním pre hlavu štátu, už celé roky prezrela prezidentka Zu-

Chátrajúce schody

zana Čaputová. Aký osud túto stavbu čaká a ako to v jej útrobách vyzerá? Priniesť nápad, čo urobiť s vilou, si kladie za cieľ aj 25. ročník medzinárodnej súťaže určenej pre študentov architektúry. Práve tí by mohli vytvoriť

ideový záměr, ako s vilou naložiť, pričom sa ráta aj s jej zbúraním. Leží pritom na pozemku, ktorý sa nachádza priamo v susedstve známeho pamätníka na Slavíne. Pozemok zaberá až štyritisíc metrov a poskytuje pomerne široké možnosti pre nápady,

Krb v záhrade

Vydatá podlaha

Kuchyňa

čo na tomto mieste vybudovať. Do vily sa minulý týždeň prvýkrát pozrela i prezidentka Zuzana Čaputová. Objekt totiž doteraz poznala iba z fotografií.

„Ich práca môže byť podkladom pre budúcnosť jedného zaujímavého architektonického diela, ktoré bude reprezentovať našu krajinu pred všetkými hosťami, ktorých hlava štátu v budúcnosti prijme,“ povedala o úlohe študentov prezidentka. Priznala, že pokiaľ pozná názory odborníkov, tí sa prikláňajú skôr k alternatíve budovu jednoducho zbúrať a postaviť novú.

Študentská súťaž je ideová, nemá teda priniesť riešenie vypracované do detailov. Môže však byť inšpiráciou pre architektov. „Rozhodli sme urobiť prvý krok,“ vysvetlila prezidentka s tým, že ide o záležitosť, ktorá určite presiahne jej funkčné obdobie. Ona ostáva bývať v Starom Meste. Ide vlastne o stráženú ubytovňu, v ktorej bývajú zamestnanci ambasád. Nie je však tajomstvom, že Andrej Kiska trávil veľa času najmä doma v Poprade, kde ostala žiť jeho manželka. Zuzana Čaputová býva v Pezinku.

dňami psychicky narušená žena.

Študenti môžu vypracovať svoje návrhy do konca februára, ich práce zhodnotí porota zložená z významných architektov. Odbornou garantkou súťaže je Lúbia Selcová z Fakulty architektúry STU. (ms)

Foto: ms

Video si pozrite na www.banoviny.sk

Býval tam iba Rudolf Schuster

Vilu kúpila prezidentská kancelária za éry Rudolfa Schustera v roku 2000 za 36 miliónov korún (približne 1,2 milióna eur v prepočte). Jediný z prezidentov, ktorý v nej býval, bol práve Schuster. Už jeho nasledovník Ivan Gašparovič uprednostnil svoj vlastný dom v Limbachu. Andrej Kiska najskôr býval v dome v Ivanke pri Dunaji, no keď sa ten ukázal ako nevhodujúci pre ochranu, využíval od jesene 2014 trojizbový byt v Čmeľovci v Starom Meste. Ide vlastne o stráženú ubytovňu, v ktorej bývajú zamestnanci ambasád. Nie je však tajomstvom, že Andrej Kiska trávil veľa času najmä doma v Poprade, kde ostala žiť jeho manželka. Zuzana Čaputová býva v Pezinku.

Shared Cities: The Finale

02-03/10/2019 Prague

Shared Cities: The Finale
9 IPR/CAMP & Divadlo Archa Prague

sharedcities.eu
#SharedCities
#SCCM2020
#TheFinale

Co-funded by the Creative Europe Programme of the European Union

Primátor odmieta šafárenie

BRATISLAVA

Vedenie mesta je pohoršené, ako sa v podnikoch, ktoré patria pod mesto, rozhadzovali v minulosti peniaze.

Magistrát sa pritom odvoláva aj na našu tému, keď si bývalé predstaviteľstvo OLO z našich peňazí kúpilo oblečenie za 16-tisíc eur. A tiež poukázal na prípad prenájmu auta VW Touareg pre bývalého šéfa BVS. Primátor Matúš Vallo pokladá za nepripustné, aby sa takto nakladalo s peniazmi Bratislavčanov. „Pretov považujeme za dôležité, aby nielen fungovanie mesta, ale aj činnosť všetkých mestských podnikov a organizácií a zvlášť, pokiaľ fungujú z poplatkov vybraných od Bratislavčanov, nevyvolávala žiadne pochybnosti o efektívnom nakladaní so zverenými financiami,“ reagoval hovorca mesta Peter Bubla. V stanovisku mesta sa píše, že oba tieto prípady svedčia o akútnej potrebe nastaviť nové štandardné vzťahy v OLO a v BVS, ale aj medzi BVS a jej dcérskymi spoločnosťami. (Ib)

Viac na www.banoviny.sk

Bratislava je na 64. priečke

BRATISLAVA

Podľa rebríčka Economist Intelligence Unit je najlepším miestom pre život Viedeň. Bratislava rovnako ako vlni skončila na 64. priečke. Pri hodnotení sa posudzovalo päť hlavných oblastí: stabilita, zdravotná starostlivosť, kultúra a životné prostredie, školstvo a tiež infraštruktúra. Významným mínusom Bratislavy je podľa viacerých odborníkov doprava a infraštruktúra. Mestá, kde funguje metro, sú v oveľa lepšej pozícii. V tejto súvislosti však prekvapuje, že Praha skončila v rebríčku až na 69. mieste. (bn)

Desaťtisíce na zlatý padák sa v BVS našli, zato kanalizáciu niektorí Ružinovčania nemajú roky!

TIP OD VÁS

RUŽINOV

Informácia o tom, že bývalému šéfovi Infra Services - dcérskej firmy Bratislavskej vodárenskej spoločnosti (BVS) odklepo predstaviteľstvo odstupné 150-tisíc eur, poriadne rozčúlila Ružinovčanov, ktorí bývajú na ulici Nové záhrady III. Roky totiž žiadajú o zavedenie kanalizácie, na tú sa však peniaze dodnes akosi nenašli.

„BVS už vyše desať rokov odmieta zaradiť do svojho investičného plánu výstavbu kanalizácie v našej lokalite. V januári tohto roku nám spoločnosť oznámila, že vzhľadom na aktuálnu finančnú situáciu nebola predmetná investičná akcia zaradená do Investičného a Finančného plánu na rok 2019,“ hovorí Ing. Jozef Tomek, obyvateľ ulice Nové záhrady III, ktorá sa nachádza v lokalite Prievoz.

Vysvetľuje, že ide pritom o vybudovanie menej ako 200 m kanalizačnej prípojky a napojenie na existujúcu kanalizáciu na ulici Nové záhrady I, ktorú BVS vybudovala približne pred dvoma rokmi. „Je hanbou, že v prakticky v širšom centre mesta nie sú rodinné obytné domy odkanalizované! A je nehorázne, že namiesto zlepšovania služieb a života oby-

Čistička, ktorú kúpil pred 16 rokmi, už dosluhuje.

Pán Tomek so susedmi márne žiada o možnosť pripojiť sa na verejnú kanalizáciu.

stála približne 100-tisíc korún (3 319 eur v prepočte). No nejde len o peniaze, ale aj o množstvo nepríjemnej roboty, ktorú si vyžaduje údržba tohto zariadenia, aby stopercentne fungovalo. „Sú s tým patálie. Navyše, každý polrok musím zabezpečovať certifikovaný rozbor odpadovej vody, čo stojí 80 eur,“ spresňuje náš čitateľ. „Keď sme sa sem v roku 2003 sťahovali, pripojenie na plyn sme si zabezpečovali svojponocne, čiastočne aj elektrinu, no ubezpečovali nás, že kanalizáciu vybudujú. Dodnes ju nemáme, a to žijeme v širšom centre hlavného mesta, v 21. storočí!“

Investícia za milión?

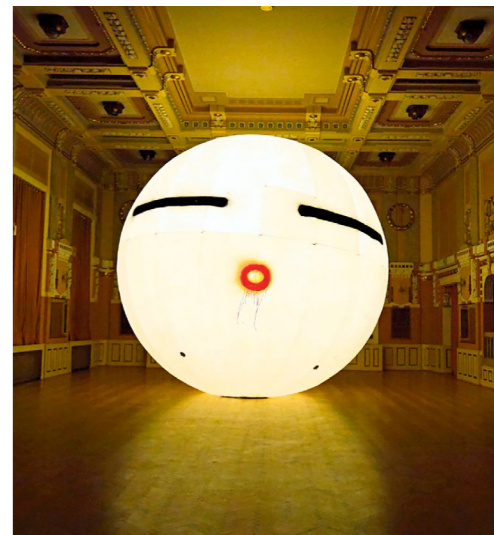
Keď sme v spoločnosti BVS zisťovali, čo bráni vybudovaniu cca 200-metrovej kanalizačnej prípojky v tejto lokalite a kedy ju plánujú zaradiť do investičného

plánu, odpoveď znela: „Na ulici Nové záhrady III nejde o vybudovanie kanalizačnej prípojky, ale o potrebu vybudovania verejnej kanalizácie. Výstavba predmetnej verejnej kanalizácie na tejto ulici je podmienená výstavbou verejnej kanalizácie na Domkárskych ulici a na ulici Nové záhrady II, pričom z hľadiska koncepcie odkanalizovania a stratégie je potrebné riešiť/odkanalizovať celú lokalitu: Domkársku ulicu, Nové záhrady II., III., IV. a Hrachovú ulicu - spolu v dĺžke cca 1 200 m. Náklady spolu s projekčnými prácami podľa kvalifikovaného odhadu presahujú 1 milión eur, pričom v sume nie sú započítané prípadné náklady na prekládky iných inžinierskych sietí s tým patálie. Navyše, každé vybudovanie a odkanalizovanie. Takáto investičná akcia nie je momentálne zaradená do investičného plánu.“ Pán Tomek však protirečí: „BVS uvádza, že chce komplexne riešiť situáciu v tejto lokalite a odkanalizovať aj Hrachovú ulicu, no Hrachová ulica má kanalizáciu! Nevie, prečo by sa nemohla investícia realizovať po etapách: v prvej etape odkanalizovať Nové záhrady II a Nové záhrady III (čo je cca 200 m), v druhej etape položiť kanalizáciu pre Nové záhrady IV (cca 140 m) a v tretej etape zvyšok – Domkársku ulicu. To je náš návrh pre BVS.“ (ac)

Foto: Marián Dekan

Biela noc prinesie na promenádu trvalú inštaláciu od sochára Viktora Freša

Obľúbený festival Biela noc opäť rozžiari Bratislavu a v posledný septembrový víkend priláka do ulíc hlavného mesta tisíce obdivovateľov súčasného umenia. Developerská spoločnosť JTRE, ktorá je generálnym partnerom festivalu, sa rozhodla okruhly piaty ročník po prvýkrát obohatiť o trvalú umeleckú inštaláciu, ktorú bude môcť verejnosť obdivovať aj po skončení festivalu. Na dunajskej promenáde pri Zuckermantli pribudne monumentálny autoportrét od jedného z najvýznamnejších slovenských umelcov Viktora Freša s názvom Circle Head. Dielo bude odhalené pri príležitosti otvorenia festivalu v piatok 27. septembra 2019 o 20:00 h.

„Každý rok sa snažíme priniesť niečo nové. Tento rok prvýkrát prinesieme vďaka generálnemu partnerovi festivalu do verejného priestoru dielo významného slovenského umelca, ktoré nezhasne spolu s festivalom a ľudia sa z neho budú môcť tešiť dlhodobo. Pevne verím, že sa z toho stane tradícia a umenie bude súčasťou nášho mesta a bežného dňa,“ hovorí hlavná organizátorka Bielej noci Zuzana Pacáková.

„Na Slovensku sa toho po revolúcii veľa neurobilo, čo sa týka trvalých sochárskych realizácií. Je dobré, že sa to pomaly začína diať. Už predtým som navrhoval, aby sa podobné aktivity rozšírili po celom nábreží. Autoportrét Circle Head je akési minimalistické pochopenie portrétu, ktorý je v istom kontraste s bravúrne technicky prevedenými bustami sochára F.X. Messerschmidta, ktorý kedysi žil a tvoril v Zuckermantli. Vnímam to trochu ako odraz doby. Dnes žijeme takú plytkinu a stačí málo, aby sme spravili veľký efekt. Je to zároveň kritika

tejto doby, ale aj jej prednosť. Messerschmidt si to v tom čase dovoliť nemohol,“ hovorí o svojej soche Viktor Frešo.

Je sa na čo tešiť?

Biela noc sa tento rok rozrastá na trojdňový festival a potrvá od piatka 27. 9. do nedele 29. 9. 2019. Vodná a historická trasa prinesú vyše tridsať diel vrátane svetových premiér a okrem priestorových a svetelných inštalácií ponúknu aj workshopy, filmy či pohybové performance. Návštevníkom nový formát dopraje viac času a možnosť rozvrhnúť si prechádzku mestom od piatkového poľudnia až do nedeľnej noci. Najrozsiahlejšie digitálne dielo v histórii festi-

valu príde tento rok z Austrálie priamo do Sadu Janka Kráľa! Multimediálny umelec Kit Webster návštevníkov vtiahne do vizuálneho matrixu zo 700 000 svetelných bodov. Britský vizuálny umelec Luke Jerram rozžiari Atrium Filozofickej fakulty UK s dielom Gaia. Ide o impozantnú napodobeninu Zeme, ktorá v sebe zhmotňuje strach o planétu, uvedenie si jej krehkosti a výnimočnosti a obnovenie pocitu zodpovednosti za životné prostredie. Rešpektovaní britskí dizajnéri Filthy Luker a Pedro Estrellas ukážu svoju víziu kreslených scén pretavených do reálneho sveta. Legendárnu budovu Skladu č. 7 obsadí gigantická chobotnica, ktorej zvedavé chápadlá budú celý víkend vyrážať z okien, dverí a balkónov tejto ikonickej budovy nad Dunajom. Neprehliadnuteľný výjav sa odohrá aj v River Parku, kde nečakane pristane vesmírna raketa, zahalená oblakom dymu. Vodná trasa prinesie aj nekonečnú preliezačku pre malých aj veľkých od rakúskych architektov Numen/for Use v Zuckermantli či monumentálne rozprávajúce slnko od Matjeja v Panorama Parku.

„Súčasťou Bielej noci sme už tretí rok. Prostredníctvom umenia a vizuálnych zážitkov buduje Biela noc pozitívny vzťah ľudí k Bratislave a jej architektúre. Je to príležitosť pre nás všetkých ako zdvihnúť hlavu, rozhládnuť sa a vidieť naše mesto inak ako každý deň. Na festivalovej vodnej trase sa nachádza niekoľko projektov z dielne JTRE, ktorých dôležitou myšlienkou bolo priblížiť ľuďom k rieke Dunaj. Biela noc taktiež unikátnym spôsobom posilňuje vzťah ľudí a mesta k rieke a to je efekt, ktorý stojí za to podporovať,“ hovorí Pavel Pelikán, výkonný riaditeľ spoločnosti JTRE, ktorá je generálnym partnerom festivalu Biela noc. ■

Praktické informácie

BN Pass - trojdňová permanentka na interiérové a kapacitne obmedzené diela: 15 eur. Dôchodcovia, deti do 15 rokov a ZTP majú vstup bezplatný. Blížšie organizačné informácie, vrátane posilnenia MHD počas festivalu, budú včas zverejnené na www.bielanoc.sk.

Viac článkov
zo života
v Bratislave nájdete na
www.banoviny.sk
a aj na Facebooku
www.facebook.com/banoviny
Píšte, pýtajte sa, komentujte

Starožitnosti
Panenská 22
Odkúpime v hotovosti:
sklo, porcelán, striebro, obrazy, hodiny, šperky,
lampy, nábytok, i celé
pozostalosti, umenie každého druhu
Konzultácie zdarma aj u Vás doma
tel: 0907 981 477
Sme tu pre Vás už 25 rokov

ZUBNÁ AMBULANCIA
NA KRAMÁROCH
Stromová 16, 0905 662 407
PRIJÍMA NOVÝCH
PACIENTOV – od 15-21 hodiny
Prednostne ošetríme
bolestivé prípady
OŠETRÍME KAŽDÉHO, KTO
NÁM ZAVOLÁ
simkovicova@gdent.sk

Ondrej Halás je predseda OZ koncesovaných taxikárov.

BRATISLAVA

Zahraníči turisti, ktorí prichádzajú do nášho hlavného mesta, môžu byť zlatou baňou pre neférových taxikárov. Príkladom sú napríklad švédski fanúšikovia, ktorí počas májových MS v hokeji platili v Bratislave za 5-kilometrovú jazdu taxikom 43,40 eura! Vlni zas za 13 km taxikom z nemocnice platil sráček takmer 100 eur. ONDREJ HALÁS z OZ koncesovaných taxikárov hovorí aj o ďalších problémoch taxislužieb.

Čo by sa muselo zmeniť, aby taxikári prestali bezcharakterne zarábať na zákazníkoch?

Žiaľ, k takýmto prípadom bude dochádzať aj naďalej, pokiaľ nebude vôľa regulovať ceny v taxislužbe zo strany úradov a mesta. Stav v taxislužbe však treba riešiť komplexne, nielen v rovine cenotvorby. Z pohľa-

Šéf taxikárov Ondrej Halás: V Bratislave sú ceny za jazdy v dvoch extrémoch

du práva spomínaní taxikári nespravili nič protiprávne, ak mali na vozidlo cenník. Ich postup je pochybný z etického hľadiska.

Nová legislatíva, ktorá mala zrovnoprávniť klasické taxislužby s prepravou na základe mobilných aplikácií, platí od apríla. Znížil sa napríklad počet áut, keďže sa podmienky sprísnilo?

Stále cítim zvýšený dopyt po vozidlách v klasických taxislužbách aj v aplikáciách, ktoré od začiatku spolupracovali výhradne s licencovanými vodičmi. A práve toto ukázalo, že množstvo ľudí, ktorí tento biznis robili „bez papierov“, nie je ochotných zaoberať sa potrebné povolenia. V tomto zmysle dochádzalo v minulosti k deformácii trhu, teraz sa podmienky vyrovnali. Keď už si dnes niekto vybaví potrebné povolenia, robí to s cieľom v taxislužbe podnikat', nie iba zarábať.

Čo všetko musí človek, ktorý sa chce živiť ako taxikár, splniť?

Väčšina taxikárov sú živnostníci a od dispečingov či platforiem si kupujú objednávky. Taxikár si potrebuje vybaviť preukaz vodiča taxislužby a koncesiu. Na získanie preukazu vodiča musí absolvovať psychotesty aj zdravotnú prehliadku a mať čistý register trestov. Psychotesty stoja od 50 eur do 70 eur, zdravotná prehliadka asi 20 eur, cena preukazu vodiča je 50 eur. Aj na koncesiu musí mať čistý register a minimálne jedno auto, ktoré spĺňa náležitosti vozidla taxislužby,

čiže má jednoročnú STK a EK na taxik. Vydanie koncesie stojí 30 eur.

Aké sú reálne náklady taxikára na kilometer jazdy, aby vodič nepretrábal a zákazník nemal pocit, že ho niekto chce „ošklbať“?

Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov Žilinskej univerzity v Bratislave mala byť 1 až 2 eurá na kilometer. Pracovníci univerzity zohľadnili všetky relevantné náklady, či už ide o amortizáciu vozidla, pohonné hmoty, servis, daňové a odvodové povinnosti a v neposlednom rade aj primeraný zisk.

Aká je realita?

V Bratislave sa dejú dva extrém. Na jednej strane je neprimerane vysoká cena, ktorú si určujú jednotlivci, a na strane druhej je cena nižšia ako sú náklady, ktoré však určujú low-costové aplikácie. Tieto aplikácie držia vodičov v šachu, keďže im poskytujú dostatočnú vyťaženosť, a to znamená, že síce jazdia, ale zarábajú de facto na náklady. Tie však nemusia vidieť okamžite, objavujú sa až s prvými väčšími servisnými zásahmi po opotrebovaní vozidla, ktoré nesporne príde oveľa skôr ako pri vozidle používanom na bežné súkromné účely. Oba extrém by vyriešila jednoduchá vec, a to úradne regulované cenové rozpätie, v ktorom by sa mohli taxikári, dispečingy a aplikácie pohybovať. Odstránil by sa tak cenový dumping a rovnako

by to ochránilo zákazníkov od predražených jazd.

Existuje prehľad o tom, ktoré taxislužby sú najlacnejšie?

Žiadny komplexný prehľad neexistuje, zväčša si ľudia vyberú taxislužbu na internete, vyskúšajú a niektorú z nich si obľúbia. Je už bežné, že ľudia kombinujú aplikácie a klasické telefonické dispečingy.

Vidíte perspektívu v tom, že by vznikol projekt tzv. mestských taxikárov? Po zavedení novej parkovacej politiky mnohí ľudia nebudú chcieť platiť za parkovanie počas času, ktorý strávia v práci a z nejakých dôvodov im nevyhovuje MHD... Radšej by si objednali taxík, samozrejme, ak nebude dražší ako pohonné hmoty na vlastné auto plus spomínané parkovné.

Projekt mestských taxikárov by bol pomerne nákladnou záležitosťou pre mesto, bolo by potrebné vidieť finančné a dopadové analýzy aj na podnikateľské prostredie. Taxislužbu určite treba vnímať ako súčasť mestského dopravného systému a súčasť mestskej mobility. Túto službu treba diferencovať cenou, aby nebola lacnejšia ako tri lístky na MHD. Lebo to, že ľudia využívajú niektoré platformy ako náhradu za MHD, zhoršuje dopravnú situáciu v meste, ktorá je už aj tak zlá, keďže sa dostáva do mesta zbytočne veľké množstvo vozidiel - za normálnych okolností by boli na parkovisku a nie na cestách. (ars)

Foto: archív O. H.

Oprava deravej lávky na Moste SNP konečne odštartovala

STARÉ MESTO

Bratislavčania celé mesiace prechádzali s rešpektom po východnej lávke Mosta SNP, boli na nej totiž diery. Najnovšie je tam zábrana, s menším zdržaním začali poškodený chodník konečne opravovať.

Západná lávka už dlhšie slúži verejnosti.

Architekti chcú súťaž o Rázsochy

LAMAC

Slovenská komora architektov požiadala Úrad pre verejné obstarávanie, aby zrušil obstarávanie projektu novej Univerzitnej nemocnice Bratislava v lokalite Rázsochy.

Komora upozorňuje, že jediným kritériom ministerstva zdravotníctva na výber projektanta pre najšpičkovejšie medicínske pracovisko na Slovensku je cena, nie kvalita architektonického riešenia či kvalita a hospodárnosť stavby, ani efektívnosť a energetická úspornosť budúcej prevádzky. Vzhľadom na dôležitosť a charakter Univerzitnej nemocnice na Rázsochách je podľa komory jedinou možnou formou obstarávania súťaž návrhov. (ts)

Foto: ac

O havarijnom stave východného chodníka, odkiaľ vidieť na Starý most, písali Bratislavské noviny viackrát. Ošarpaný asfaltový koberec, ale najmä skorodovaná konštrukcia a diery naháňali mnohých chodcom strach. A to napriek ubezpečeniu

magistrátu, že stav chodníka pravidelne monitoruje a prechod je bezpečný, korozívny úbytok plechov nie je vprav v takom rozsahu, že by to ohrozovalo chodcov.

Mesto tiež zabezpečilo, aby bola najväčšia diera označená prenosným dopravným značením - vandali ho však zničili, takže chodcov na riziko nič neupozorňovalo. Pár dní po tom, ako sme na situáciu upozornili, diery aspoň „zaplátali“. Rekonštrukcia východného chodníka sa však posúvala. Júnový termín sa nestihol pre komplikácie, ktoré nastali počas opravy západnej, teda „viedenskej“

Východná lávka je uzavretá. Nevedno, dokedy.

lávky (s tou sa začalo vlni v septembri). Po odkrytí asfaltu sa totiž ukázalo, že jeho konštrukcia je v horšom stave, ako sa predpokladalo.

To je však už minulosť. Západná, teda „viedenská“ lávka je zrekonštruovaná a už dlhšie sprístupnená verej-

nosti. Konečne tak prišla na rad rekonštrukcia východnej lávky. Dokedy, to zatiaľ nie je jasné. „Rokujeme s dodávateľom. Termín ešte nie je určený,“ uviedol hovorca mesta Peter Bubla. (ac)

Foto: ac

Video na www.banoviny.sk

Kedy budeme mať konečne zvierací cintorín?!

Smutné! Stojíme pred zavretou bránou miesta - parku, kde už mesiace mali odpočívať pozostatky našich domácich miláčikov. Je to zatiaľ smutný príbeh prvého zvieracieho cintorína Borievka, ktorý sa rozkladá na 1,2 hektároch v bratislavskej Dúbravke. Väčšina Bratislavčanov však verí, že to skončí happyendom a hlavné mesto bude mať konečne pietne miesto pre domácich miláčikov, ktorí po našom boku žili celé roky. Kde je vlastne problém a kto v otvorení cintorínu Borievka bráni?

Za 8-ročnou snahou vybudovať dôstojné pietne miesto pre zvieratá je spoločnosť ICONA. „Máme ambície, aby toto miesto navštevovali aj ľudia, ktorí tu nebudú mať pochované žiadne zvieratko, ale jednoducho si prišli odpočinúť, poprechádzať v prírodnom parku a pozrieť na niečo výnimočné. Presne tak ako je to napríklad v Paríži, Viedni, v Prahe, alebo iných svetových mestách. Chceme, aby raz Bratislava bola na toto miesto hrdá,“ povedal nám konateľ spoločnosti ICONA Stanislav Vlkovič. Je presvedčený, že naše hlavné mesto potrebuje zvierací cintorín. „Je smutné, že ľudia nemajú kam uložiť pozostatky zvieratiek a načierno ich pochovávajú v lesoch a parkoch okolo mesta, alebo necitlivo sa pozostatky zvieratiek spaľujú v kafilériách,“ je presvedčený Vlkovič.

V snahe vybudovať toto pietne miesto mu roky pomáha Eňa Vácvalová, ktorá je ambasádorkou celého projektu. Sama je smutná z toho, ako im jeden aktivista hádže polená pod nohy.

Od roku 2012 získavali postupne všetky potrebné povolenia od mestskej časti Dúbravka, magistrátu, regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Bratislava a ďalších. Aj preto pozemok oplotili a začali ho zveľaďovať a pripravovať na otvorenie. Lenže v roku 2017 bol na všetky drobné stavby podaný protest prokurátora na základe podnetu jedného aktivistu. Spoločnosť ICONA preto podala na Stavebný úrad MČ Bratislava – Dúbravka žiadosť na stavebné povolenia, aby odstránila námietky prokurátora. Tie v priebehu rokov 2017 a 2018 získala a všetky objekty v roku 2018 právoplatne skolaudovala.

Dnes sa píše rok 2019 a spoločnosť ICONA sa naďalej bráni voči útokom aktivistu a podaním prokurátora, ktoré bránia otvoreniu cintorína. Preto boli prinútení vyhľadať pomoc v renomovanej právnej kancelárii. „Naši právnici po preštudovaní spisu a celého nášho postupu zastávajú názor, že sme nič protizákonné neurobili a všetky kroky, ktoré

S Vlkovič pri zavretej bráne

sme doposiaľ urobili, boli v zmysle zákona. Postup prokurátora je prinajmenšom šikanózný,“ poznamenal Vlkovič. Je presvedčený, že pri všetkých krokoch postupovali v súlade so zákonom a nič nebráni otvoreniu cintorína pre zvieratá. Preto spustili aj petíciu za sprevádzkovanie a otvorenie cintorína, ktorú doposiaľ podpísalo takmer 3000 ľudí. „Úprimne verím, že sme tesne pred otvorením Cintorína pre zvieratá Borievka, ktorý postupne vyrástol na našich pozemkoch s rozlohou 1,2 ha v mestskej časti Dúbravka a otvoria sa jeho brány pre všetkých,“ dodal Vlkovič. ■

Podporte otvorenie cintorína na stránke www.cintorinborievka.sk.

DOMY H R A D S K Á

0948 326 777

AKCIA

OD 212.000 EUR

WWW.DOMYVRAKUNA.SK

ECO-DOMOV
VYSTAVBA RODINNÝCH DOMOV

Špacírka po Pistoriho paláci už čoskoro

STARÉ MESTO

Nedajte si ujsť zaujímavé podujatie. Už o pár dní, v nedeľu 29. septembra sa môžete poprechádzať po Pistoriho paláci, ktorým vás prevedie známy historik Štefan Holčík. Vstupné je dobrovoľné.

Pistoriho palác je jeden z najbohatších a najvýstavnejších obytných domov konca 19. storočia, ktorý je svedkom nenaplneného rodinného štastia bohatého meštianskeho manželského páru. Lekárnik Felix Pištory (Pisztory, Pistori) začal stavať objekt

na vtedajšej Štefániinej (teraz Štefánikovej) ulici podľa projektu významného uhorského architekta Josefa Huberta. Do stavby investoval zrejme peniaze z vena svojej manželky Idy, ktorá bola dcérou výrobcu klavírov Karla Jacoba Ludwiga Schmidta. Felix Pištory sa však jej dokončenia nedožil, zomrel v roku 1891. Zanechal bezdetnú vdovu, ktorá stavbu dokončila, vyzdobila, zariadila, a žila tam potom 30 rokov. Manželia Pištoryovci sú pochovaní na Ondrejskom cintorine. (ts) Foto: tasr

Čo sa deje na novej stanici mestských policajtov na Obchodnej? Dva zásahy cez vikend

STARÉ MESTO

Je paradoxom, že krátko po otvorení stanice mestskej polície na Obchodnej ulici, navyše len pár metrov od nej, sa udiala brutálna bitka, pričom ako prví reagovali štátni policajti. Pýtate sa, ako stanica funguje a čo za ten necelý mesiac muži zákona riešili?

Stanicu, ktorá má zvýšiť bezpečnosť na „divokej“ Obchodnej ulici, slávnostne otvoril primátor Matúš Vallo 22. augusta s tým, že bude slúžiť ako klientske centrum, sídlo novej zásahovej jednotky mestskej polície i víkendové operačné stredisko, ale tiež ako miesto na stretávanie ľudí, ktorí sa podieľajú na riešení problémov Obchodnej ulice.

Viaceri Bratislavčania však viacerí Bratislavčania však

všimli, že vnútri sa nesvieti a nikoho dnu cez sklenené dvere ani nevideli. Hovorkyňa mestskej polície Barbora Krajčovičová ubezpečuje, že kontaktné klientske centrum funguje každý deň od pondelka do piatka od 9. do 18. hodiny. Mestskí policajti tu pracujú aj v noci.

„Od štvrtka do soboty v čase od 19. do 7. hodiny príslušníci zásahovej jednotky slúžia prioritne na Obchodnej ulici a v jej okolí. Služobnú činnosť vykonávajú aj v iných dňoch a časoch, a to v závislosti od personálnych kapacít, pričom pôsobnosť zásahovej jednotky je celomestská a jej príslušníci sa venujú aj ohrozeným lokalitám,“ uviedla hovorkyňa.

Zároveň priznala, že na to, aby stanica mohla fungovať v plnom režime, ju treba posilniť personálne. Koľko

Dva zásahy cez vikend

V noci z piatka na sobotu 14. septembra bola vyslaná zásahová jednotka zo stanice mestskej polície k bitke dvoch ľudí na križovatke Obchodná – Poštová. Incident zachytil policajti na stanici vďaka jednej z nových kamier rozmiestnených v lokalite. Ani nie o dve hodiny sa opäť na Obchodnej ulici strhla bitka desiatich ľudí na zastávke MHD. V tomto prípade asistovali aj kolegovia z kynologickej hliadky, ktorí práve počas víkendov vypomáhajú na tejto ulici.

a akých podnetov od ľudí za ten necelý mesiac riešili?

Občania sa na nich obracajú z rôznych dôvodov, niektorí potrebujú len bežnú informáciu, iní poradiť pri zložitejšom probléme, viacerí im tiež priniesli nájdené osobné doklady či iné veci. Za prvé tri týždne fungovania evidujú 23 podnetov, ktoré sa riešili okamžite, resp. postúpením príslušnému úradu. „Okrem toho, ľudia v priemere päťkrát denne chodia na naše pracovisko na Obchodnej ulici informovať sa o bežných veciach, ktoré nie sú osobitne evidované a vybavujú sa ihneď. Tiež nám tu osobne oznamujú podozrenie z páchania priestupkov,“ doplnila Barbora Krajčovičová. Pripomína, že touto službou sa mestská polícia snaží vytvárať pre ľudí pocit bezpečia a riešiť protiprávne konania, ktoré spadajú do ich kompetencie. (ac) Foto: nc

Niekoľko dní po otvorení stanice stavbári ešte odstraňovali menšie nedostatky.

VODOHOSPODÁRSKA VÝSTAVBA, ŠTÁTNY PODNIK

odpredáva formou výberového konania:

- pozemky v k.ú. Mojšova Lúčka
- pozemok v k.ú. Podunajské Biskupice
- pozemok v k.ú. Ružinov
- administratívnu budovu na Martinskej ulici v Bratislave
- rekreačné chaty v k.ú. Modra

Bližšie informácie na www.vvb.sk a na úradných tabuliach príslušných obcí a ich okolí.

KAMENÁRSTVO

ŠPECIÁLNA PONUKA

Jednohrob komplet
1300€

Trnavská cesta 67, Bratislava
www.kamenarstvoradko.sk
Tel.0907 705 948

RUŽINOVSKÉ HODOVÉ SLÁVNOSTI

28. - 29.9.2019, PARK A. HLINKU

KALI
LENKA FILIPOVÁ

REDNEX
#BEACTIVE NIGHT

MCERIK FEAT. IVANA HANA ZAGOROVÁ

CULTUSRUZINOV.SK | CULTUS RUŽINOV

#BEACTIVE NIGHT 28.9.2019 15:00 - 22:00

Ružinovské hodové slávnosti, Park Andreja Hlinku

Moderátor podujatia **SAJFA**

Na hlavnom pódium to roztancuje

LACI STRIKE A STREET DANCE ACADEMY

Môžeš si vyboxovať svoj sen

s **TOMI KIDOM**

a mnoho ďalších super vecí:

- Strong by Zumba s Evou Micheller
- Parkour s Davidom Chudým
- Orientačný beh
- Ružinovská hodová cykločasovka

Staročínska metóda prielomom v boji s chronickou bolesťou

IBA do 10. októbra 2019 70% lacnejšie!

Magnetické vložky sú biomagnety na opakované použitie o sile 970 Gaussov. Umiestnite ich do topánok a zabudate na bolesť. Sú vhodné pre každý typ obuvi.

Pán Miroslav sa úprimne zasmial, keď mu žena kúpila magnetické vložky pre zmiernenie jeho artritických bolestí kolien. Ale keď ho ostrá bolesť prikovala do kresla...

Zo zúfalstva ich použil. Na jeho prekvapenie – bolesť ne-návratne zmizla! Skúšal som všetko: tabletky, gély, náplasti. Neúčinné. Od ženy som dostal biomagnetické vložky vyrobené z neodymu (magnetov 100-krát silnejších než sú v chladničke) a pôsobiach na nervové zakončenia chodidla. Nemohol som pochopiť, že to môže pomôcť.

Najskôr som dal vložku iba do ľavej topánky. Chcel som vidieť, či tlak na chodidlo, vyvolaný pomocou magnetických impulzov zlepši môj stav. Trpezlivo som mal tú vložku v topán-

ke a občas som robil pár krokov. Náhle som si všimol, že bolesť ustáva. Vrzganie v ľavom kolene sa zmenšilo, cítil som, ako sa noha stáva silnejšia, a kĺb pohyblivejší! Pravé koleno stále nemilosrdne bolelo, ale ja som už mal dôkaz na to, že biomagnetické vložky účinkujú.“

Na čom je táto nová metóda založená?

Dr. Nakagawa, tvorca magnetoterapie, vysvetľuje: „V našich testoch sme vybrali prípady bolesti, u ktorých už nič nepomáhalo. V 80 % prípadov bolesť zmizla po prvom dni používania biomagnetických vložiek. Po týždni 97 % testovaných prestalo úplne cítiť bolesť bez ohľadu na jej zdroj. Magnetické pole preniká do botavých tkanív. Signál bolesti mizne v okamihu. Navyše, magnetické sily spôsobujú, že sa zvyšuje okysličenie a bunková výživa tkanív. Hojenie sa zápalových stavov sa zrýchľuje. Miznú edémy, opuchy, precitlivosť. Pozitívne efek-

Vložky vám pomôžu na:

- 1 nos
- 2 štítka žľaza
- 3 priedušnice
- 4 hrdlo
- 5 čelná a nosové dutiny
- 6 nadobličky
- 7 mozog
- 8 trojklaný nerv
- 9 prítitná telieska
- 10 oči
- 11 uši
- 12 lymfa
- 13 trapezový sval
- 14 ramena
- 15 pľúca a priedušky
- 16 srdce
- 17 tráviaci systém
- 18 žalúdok
- 19 močový mechúr
- 20 obličky
- 21 slezina
- 22 dvanásťník
- 23 žľazy
- 24 podžalúdková žľaza
- 25 priedny tračník
- 26 močové cesty
- 27 tenké črevo
- 28 zostupný tračník
- 29 konečník
- 30 kostrč
- 31 ritný otvor
- 32 kolena
- 33 kolenný kĺb
- 34 bedrový kĺb
- 35 vajecniky
- 36 genitálie
- 37 hemoroidy
- 38 nervový systém
- 39 slepé črevo
- 40 hypofýza
- 41 vysoký tlak

ty sa kumulujú na bunkovej úrovni a po 30 dňoch kúry bolesť mizne natrvalo.“

Vložte a zabudate na bolesť!

Pre trvalé zmiernenie bolesti, stačí vložiť biomagnetické vložky do topánok a pravidelne v nich chodiť. Nie je dôležité, či je bolesť spôsobená artritídou, reumatizmom, ischiassom, migrénou, cho-

AKCIA ZLAVOVÉHO KLUBU!

Prvých 100 osôb, ktoré zavolajú do 10. októbra 2019, dostane **70 % zľavu!** Takto získate magnetický blokátor bolesti za účasť v zľavovom klube za jediných 130€ 39€!

Zavolajte: **037/230 48 53**
Po – pia 8:00–19:00, so. a ned. 8:00–17:00
(Bežný miestny hovor bez ďalších poplatkov)

Kontaktný telefón pre vrátenie tovaru a reklamácie: 02/33 329 198

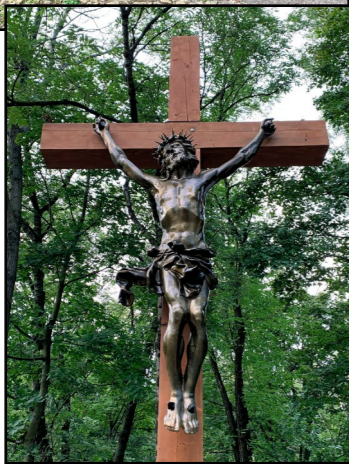
Na kríž vrátili plastiku Ježiša Krista

STARÉ MESTO

Kópiu pôvodnej plastiky Ježiša Krista inštalovali pred pár dňami na kríž na bratislavskej Kalvárii neďaleko Horského parku.

Ide o ďalší krok pri revitalizácii Kalvárie, do ktorej sa pustili pred tromi rokmi nadšenci z radov veriacich a architektov v spolupráci s Arcibiskupským úradom v Bratislave a mestskou časťou Staré Mesto. Návrat plastiky Ježiša Krista na kríž bratislavskej Kalvárie iniciovalo a realizuje občianske združenie Bratislavská Kalvária, ktoré vzniklo v uplynulých dňoch. „Originál bronzovej sochy Ježiša Krista je zachovaný v neďalekom Kostole Panny Márie Snežnej. Na kríži je jeho verná kópia z nekovového

ho materiálu,“ povedal nám predseda OZ Bratislavská Kalvária Radoslav Števík. Krížová cesta na Kalvárskom vrchu bola postavená v roku 1694 na pamiatku víťazstva kresťanských spojencov nad Turkami pri Viedni v roku 1683. Dodnes sa zachovala časť pôvodnej cesty.

(ts, nc)

Foto: OZ Bratislavská Kalvária

Predajcov na trhy budú vyberať inak

BRATISLAVA

Záujemcovia o prenájom stánkov počas Vianočných trhov 2019 v centre Bratislavy sa mohli prihlásiť až do pondelka 16. septembra. Výber má prvýkrát pod palcom odborná komisia.

Výberové konanie na vianočné trhy, ktoré budú 22. novembra až 22. decembra v centre Bratislavy, spustilo hlavné mesto koncom augusta, výsledok plánuje ohlásiť najneskôr do 21. októbra. Hlavným kritériom pri posudzovaní záujemcov má byť kvalita tovaru, nie ponúkaná cena za prenájom stánku. Žiadosti prvýkrát posúdi a vyberie komisia zostavená z odborníkov z rôznych oblastí. Nový koncept trhov je zameraný na kvalitné, ekologické, bezpečné, ale aj vizuálne atraktívne podujatie. V novom prevedení bude aj usporiadanie stánkov a novinkou je „zero waste“ - snažia minimalizovať odpad.

Hlavné kritériá pri výbere záujemcov o prenájom:

- či je predajca zároveň

i producentom ponúkaného tovaru - uprednostnení budú priami producenti lokálnych produktov,

- či vie predajca preukázať pôvod tovaru aj pri medzinárodných importovaných produktoch,

- porota posúdi aj originalitu a kvalitu ponúkaného produktu a jeho prezentácie zákazníkov,

- či má produkt regionálny charakter (pôsobenie uchádzača v regióne, odkiaľ pochádza),

- či je ponúkaný produkt

typickou vianočnou špecialitou, ktorá reprezentuje konkrétny región – lokálny, ale aj medzinárodný,

- či má uchádzač dôveryhodné referencie z podnikateľov, ktoré absolvoval v minulosti,

- či predajca dbá pri svojej prevádzke na dopad na životné prostredie.

Nájomné zmluvy sa majú podpísať v dňoch 6. a 7. novembra, stánky odovzdať 20. novembra. (bn)

Foto: magistrát

Prvá škôlka na Slovensku s unikátnou Hejného metódou

1. 10. 2019

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

Cintorínska 14, Bratislava – Staré Mesto

Od 15. do 19. hodiny si môžete spolu so svojimi deťmi prísť pozrieť naše priestory, nasať atmosféru, zoznámiť sa s našimi pedagógmi a modernými výukovými metódami, ktoré používame.

Tešíme sa na Vašu návštevu!

www.INSKOLKA.sk

- kontajnery / nakladač
- odvoz odpadu
- dovoz štrkov

CONTRANS, s.r.o.

Tel.: 0915 606 649

Aký vzduch dýchame v našom meste?

BRATISLAVA

Alergie, astmy, dýchacie problémy. To všetko spôsobuje znečistené ovzdušie, ktoré má v Bratislave na svedomí najmä cestná doprava. Kde je to najhoršie? Začneme najprv dobrou správou. Hoci je Bratislava hlavné mesto a jazdí tu najviac áut, nemá najznečistenejšie ovzdušie na Slovensku. Našou veľkou výhodou je totiž vietor. „Bratislave veľmi pomáha zvýšená veternosť, pri ktorej rýchlo dochádza k rozptylu znečisťujúcich látok a k zníženiu ich koncentrácií v ovzduší. V Bratislave sa nevyskytujú zimné smogové situácie a letný smog iba niekoľko hodín až dní v roku,“ uviedla hovorkyňa regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ) Katarína Nosálová. Čo nám však škodí, je príliš prevádzka na dopad na životné prostredie.

Kto u nás meria kvalitu ovzdušia

Sledovanie kvality ovzdušia je v kompetencii rezortu životného prostredia, meranie znečistenia ovzdušia zabezpečuje Slovenský hydrometeorologický ústav. V Bratislave prevádzkuje meracie stanice na Trnavskom mýte, čo je jedna z najfrekvencovanejších križovatiek na Slovensku, na Mamatejovej ul., na Jesenského ul. a na Kamennom námestí.

Pomôcť majú emisné zóny

Mestské časti v Bratislave si chcú viac posvietiť na kvalitu ovzdušia. Upozorňujú, že hoci sú normy na mnohých meracích staniách takmer denne porušované, nič sa s tým nerobí. Jedným z nástrojov na озdravenie ovzdušia je zavedenie nízkoemisných zón v meste. A napríklad v Starom Meste je už proces v štádiu prípravy.

K lokalitám s najhorším ovzduším patrí Trnavské mýto.

diel tuhých palív je v porovnaní s inými zónami najnižší.

Kde sa ideme zadusit?

„Najhoršie ovzdušie je v blízkosti zdrojov znečisťovania: pri ťažiskových komunikáciách ťahoch a v susedstve areálov veľkých výrobných podnikov,“ uviedla hovorkyňa RUVZ. K takýmto lokalitám patria najmä Trnavské mýto, ale aj Račianske mýto, Šancová ulica, Bajkalská či Ružinovská ulica.

„Treba dodať, že aj zmena smeru a rýchlosti vetra, množstva zrážok, priemernej teploty v zime alebo zmena iných parametrov ovplyvňujú v modeloch tvar a rozsah zasiahnutých území. Preto je vhodné uvádzať, že ide predovšetkým o oblasti s intenzívnou dopravou a v blízkosti zdrojov znečistenia,“ upozornil Peter Tonhauzer, riaditeľ Úseku kvality ovzdušia SHMÚ.

Naopak, za lokality s najčistejším ovzduším možno podľa Nosálovej považovať sídliská v kopcovitých terénoch pri lesoch, bez veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia. Sú to napríklad oblasti Záhorská Bystrica, Dúbravka, Karlova Ves aj Kramáre.

Ako nám škodí ovzdušie

Väčšie prachové častice, oxidy dusíka a oxidy sýry majú prevažne dráždivé účinky na horné dýchacie cesty, prípadne aj očné spojivky. Zhoršujú priebeh ochorenia dýchacieho traktu, vrátane alergických reakcií – astmy. „Zvýšený výskyt jemných prachových častíc pod 10 μm spôsobuje podľa výskumov Svetovej zdravotníckej organizácie zvýšenie predčasnej úmrtnosti u populácie. Z výfukových plynov automobilov sa do ovzdušia uvoľňujú aj kar-

cinogénne látky benzén, benzo/a/pyrén a 1,3-butadién,“ uviedla hovorkyňa RUVZ. Pravdou však je, že človek má aj obranné mechanizmy, ktoré znižujú prienik látok do organizmu, ako sú hlienové oblasti Záhorská Bystrica, Dúbravka, Karlova Ves aj Kramáre. Isté dávky škodlivín vie náš organizmus aj rýchlo detoxikovať a odstrániť. (lv)

Foto: Marián Dekan

Vyššie 5-tisíc predčasných úmrtí

Podľa najnovších údajov publikovaných Európskou environmentálnou agentúrou v roku 2017 znečistené ovzdušie spôsobilo 5 416 predčasných úmrtí na Slovensku. Najčastejšími príčinami predčasných úmrtí sú kardiovaskulárne ochorenia, mŕtvica, pľúcne a respiračné ochorenia. Znečistenie ovzdušia ovplyvňuje aj ďalšie oblasti nášho života. Práceneschopnosť a vysoké náklady na zdravotnú starostlivosť sa tiež pripisujú k dôsledkom znečisteného ovzdušia a životného prostredia.

Kluby ZDRAVIA

v STAROM MESTE aj v roku 2019

OBČIANSKE ZDRUŽENIE ŽIVOT A ZDRAVIE V SPOLUPRÁCI S KANCELÁRIOU ZDRAVÉ MESTO BRATISLAVA

VÁS POZYVA NA JESENNÝ CYKLUS PREDNÁŠOK KLUBU ZDRAVIA

<p>25. 9. SPRÁVNE DÝCHANIE Ľubomír Jakab miestnosť č.19</p>	<p>13. 11. POSTOJ K ŽIVOTU Olga Pazerini Justiho sieň</p>
<p>16. 10. CUKROVKE JE MOŽNÉ SA DO VEĽKEJ MIERY VYHNÚŤ Jaromír Novota Justiho sieň</p>	<p>4. 12. VŠETKO JE O KOMUNIKÁCIÍ Bc. Marek Riečan Justiho sieň</p>

KDE: Primaciálny palác, Bratislava | Vždy v stredu o 18.00 hod. | Vstup voľný!
Kontakt: Mgr. T. Karenová, tel.: 0907 759 250 | Aktuálny program: www.klubyzdravia.sk

Život a zdravie KANCELÁRIA ZDRAVÉ MESTO

Najviac vás zaujalo na našom webe **banoviny.sk**

Nové pravidlá na parkovanie v Petržalke

Mestská časť Petržalka začne od novembra zavádzať pilotný parkovací systém, ktorý uprednostní obyvateľov s trvalým pobytom v tejto mestskej časti. Kým pre Petržalčanov bude parkovanie bezplatné 24 hodín denne 7 dní v týždni, obyvatelia bez trvalého pobytu v Petržalke budú môcť zadarmo parkovať iba cez deň medzi 8. a 18. h a počas víkendov. Za nočné parkovanie majú platiť 1 euro za každú začatú hodinu, resp. budú musieť parkovať mimo vyhradených parkovacích miest.

f FACEBOOK

www.facebook.sk/banoviny

A tu sú reakcie:

Lucia Szabova: Super!

Marek Leskovjanský: Euro za hodinu parkovania niekde na ulici medzi panelákmi v Petržalke? Kokos, tomu sa vraví kvalitné zdieranie ľudí!

Vladimír Rezek: V Petržalke majú naozaj obrovské problémy s parkovaním. Uvidíme, aký dopad to bude mať na ostatné časti a čo sa podarí spraviť do spustenia oficiálnej celomestskej PP.

Helena Bylinka: Ale toto nevyrieši zahustenosť Bratislavy. Problém aj tak ostane, každý deň do Ba chodí vyše 200-tisíc ľudí za prácou. Vhodné je porozmýšľať nad prvotnou myšlienkou, aby Ba nebol jeden smogový mrak. Teda, čo s tým?

Tomáš Suchý: To znamená, že keď bývam u priateľky, ktorá má trvalý pobyt a nemá auto, a ja trvalý pobyt v Petržalke nemám, ale mám auto, tak budem platiť?!

Veronika Basta: Pamätáte si, keď sa zakázalo v krčmách fajčenie? Koľkí boli proti? A dnes? Všetci sa tomu tešíme. Ja tejto parkovacej politike fandím.

Michal Beleš: A keď začnú na takúto somarinu nabiehať aj ostatné MČ, tak sa pýtam, načo je nám Bratislava. Keďže sa staneme cudzincami vo vlastnom meste.

Dusan Gura: Ostatné mestá na Slovensku sa tiež vysporiadajú s autami bratislavských značiek BA.

Váš názor nás zaujíma

Ďakujeme, že s nami zdieľate vaše názory. Každé dva týždne z nich vyberieme tie najpodnetnejšie, trefné aj vtipné, a uverejníme. Chcete sa s nami podeliť o skúsenosť či o to, čo vás vo vašej štvrti trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl redakcia@banoviny.sk, pod článkami na našej stránke www.banoviny.sk alebo na našom Facebooku www.facebook.sk/banoviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Keď zelené myšlienky šliapu po sedliackom rozume

„Zelení“ nás presviedčali, že netreba kosiť, aby sme nebúrili domčeky mravcom a nebrali včielkam potravu. A kompetentní, ktorí majú povinnosť starať sa o zverené trávnaté plochy, ich počúvli a naozaj nekosiť, až keď burina dosiahla obrovské rozmery. To ale odporuje zdravému sedliackemu rozumu. Sedliaci, ktorí vlastnili pôdu, pravidelne kosili svoje lúky aj tri či štyri razy, aby mali pokrm pre svoj dobytok. Vedeli, že prvý dážď bude mať závažný účinok na pokosenú lúku a ona začne rásť v spoločstve kvitnúcich voňavých burín, ktoré okamžite obsadil lietavý hmyz. A v koreňovej časti nechýbal drobný hmyz ani zelené kobylky...

Dnes sme svedkami obrovských nepokosených alebo čiastočne pokosených mestských trávnatých plôch, na ktorých sa vypínajú staré suché trávy či bodliak, žihlava, ambrózia, zlatobýľ a iné buriny. Vietor vytrháva semená týchto burín a rozsýpa ich po nových plochách, a tak pomáha ich rozmnožovaniu. A veľmi strpčuje život alergikom.

Ale tiež upiera pokrm pre lietajúci hmyz. A nie je zanedbateľný ani estetický dojem. Mesto nie je preales. Tento pilotný projekt neprinesol očakávané výsledky. Skôr treba uvažovať o obnove trávnych porastov, kvetinových záhonov a vyradiť stromy, ktoré produkujú alergény.

Myslí na to aj zákon. Hlavné mesto má viacero subjektov, ktoré majú povinnosť starať sa o trávnaté plochy. Buriny treba kosiť hneď po odkvitnutí a nie vtedy, keď peľ či semená zamoria vzduch. Vráťme sa k osvedčenému sedliackemu rozumu.

Čitateľka – alergička

Exkluzívne s Marcelom v kuchyni celý rok 2019

Morčacie prsia s restovanými hubami, pak choy a cherry paradajkami

2 porcie

ČO POTREBUJEME:
300g morčacích prs

soľ
čierne korenie
olivový olej
100 g šampiňónov

2 ks pak choy
2 ks štipl'avých papričiek
100 g cherry paradajok
4 strúčiky cesnaku

kúsok zázvoru
2 lyžice masla

Ako na to:

Morčacie prsia očistíme, osušime a ochutíme soľou a korením. Na panvicu nalejeme olivový olej a zohrejeme. Potom dáme pripravené morčacie prsia opekať. Sprudka opekáme do zlatohneda a obrátime. Potom pridáme na panvicu očistené a nakrájané huby a pak choy a cherry paradajky. Ďalej restujeme a postupne pridáme očistený a nasekaný cesnak, zázvor, čili papričku a maslo. Ochutíme a ďalej restujeme do zlatohneda. Pred koncom pokvapkáme citrónovou šťavou premiešame a stiahneme z ohňa. Necháme zakryté chvíľu postáť a servujeme.

Seniori tanečníci, niečo pre vás!

STARÉ MESTO

Ak si radi zatancujete, neďajte si ujsť podujatie Čaj o piatej. Uskutoční sa v utork 24. septembra od 17. hodiny v Cafe Berlinka na Námestí E. Štúra.

Podujatie „Čaj o piatej“, ktorý pre aktívnych seniorov pravidelne organizuje n. o. Stále dobrí v spolupráci s o Slovenskou národnou galériou, opäť pozýva do tanca. Neváhajte. Stačí, keď sa dokážete hýbať v rytme hudby alebo máte za sebou jednu lekciu tanca, už ste lepší ako väčšina - alebo aspoň „stále dobrí“. Vstup je voľný. (ts)

Nevyhadzujte knihy darujte ich nám
Kontakt: 0907 701 786

Rýchlejšie doma. Už čoskoro.

D4R7

Cesta zo smeru Šamorín do centra Bratislavy bude 2-krát rýchlejšia a na Prístavnom moste ubudne polovica nákladných áut.*

Projekt prináša aj 50 ha nových lesov, 90 ha trávnatých plôch a sprietochenie Biskupického ramena Dunaja.

Celkovo 59 km nových ciest, 14 križovatiek a 122 mostov stavia 1500 ľudí a v objeme takmer 1 mld. EUR financuje konzorcium Obchvat nula.

*zdroj: Vyskumný ústav dopravný (VÚD)

obchvat nula
zero by-pass limited

KLINGERKA

Bývajte moderne

www.klingerka.sk

CITYLIFE.SK

ČO SA DEJE V BRATISLAVE A OKOLÍ

Viac kultúrnych podujatí nájdete na www.citylife.sk

Sobota 21.9.2019

GOLDEN AGE FESTIVAL 2019

V – klub, 19:00
V septembri sa Bratislava pomyslene premiestni v čase do 20-tych až 40-tych rokov minulého storočia, do kolískej jazzu - New Orleansu či legendárneho Cotton Clubu v Harleme v New Yorku.

Nedeľa 22.9.2019

MARTIN BENKA:

ZAUJATÝ KRÁSOU
Aukčná spoločnosť SOGA Výstava Martina Benka Zaujaty krásou v kurátorskej koncepcii PhDr. Kataríny Bajcurovej prináša selekciu najkrajších Benkových diel zo súkromných zbierok.

Pondelok 23.9.2019

tRIP

Slovenské národné divadlo – Činohra, 19:30
Čierna komédia o troch kamarátoch v zlom čase na

zlom mieste – či skôr v zlom „stave“ a za zlých okolností, pretože čas a miesto je vždy to isté: sobota (ako každá iná), bar (ako milióny podobných po celom svete).

Utorok 24.9.2019

BILLY BARMAN

A DIEVČATÁ ZO SEUKU
Stará tržnica, 20:00
SEUK oslavuje 70. rokov a opäť odprezentuje spoločný program Billyho Barmana s vokálnou skupinou dievčat zo SEUK-u. Obohatený bude o tanečníkov.

Streda 25.9.2019

VOJNOVÁ BRATISLAVA

1939-1945
Staromestské centrum KaV - Zichyho palác, 18:00
Prednáška pri príležitosti Dní európskeho kultúrneho dedičstva. Prednáška priblíži rovnomennú knihu, ktorá má vyjsť koncom roka 2019 a bude rozprávať príbehy o architektúre budovanej v zložitých časoch

vojnovej a povojnovej konjunktúry.

Štvrtok 26.9.2019

MIDI LIDI /CZ

Nová Cvernovka, 20:00
Kultúrne a kreatívne centrum Nová Cvernovka zahájí jesennú hudobnú sezónu koncertom legendárnej českej electro undergroundovej hudobnej skupiny Midi Lidi.

Piatok 27.9.2019

BIELA NOC BRATISLAVA 2019

Bratislava
Biela noc rozžiari Bratislavu súčasným umením a potrvá celý víkend. Najdlhšia noc v roku potrvá od piatku až do nedele!

Sobota – 28.9.2019

BRATISLAVSKÉ HUDBNÉ SLÁVNOSTI 2019

Slovenská filharmónia Bratislavské hudobné slávnosti (BHS) sú bratislavským hudobným festivalom a 55. krát sa stanú vrcholným podujatím na slovenskej scéne vážnej hudby. Tento rok potrvajú do 13. októbra 2019.

Nedeľa – 29.9.2019

ALENA ADAMÍKOVÁ / BYTOSTI

Danubiana
Nadčasová a čarovná výstava diel Aleny Adamíkovej. Uvidíte aj jej hlavné súborné diela, či cyklus Infanťky.

Pondelok – 30.9.2019

BRATISLAVSKÝ KAVIÁR / SEPTEMBER 2019

KC Dunaj, 20:00
Bratislavský Kaviár je zábavná show, v ktorej traja komici komentujú tie najaktuálnejšie udalosti. Chcete byť na tepe diania? Prídte sa zabaviť na témach, ktoré pre komikov vyberal moderátor Kubo Lužina.

Utorok – 1.10.2019

BRATISLAVA V POHYBE 2019

Bratislava
Medzinárodný festival Bratislava v pohybe už 23. krát ponúka priaznivcom tanečného široké spektrum súčasného taneča z celého sveta. V tomto roku sa bude konať od 1.10.2019 do 25.10.2019.

Streda – 2.10.2019

BRATISLAVA V STREDU

- PREHLIADKA MESTA
Bratislavský hrad, 17:00
Pravidelná zábavná prehliadka Bratislavy, na ktorej navštívi-

vite Bratislavský hrad a Staré Mesto, dozviete zaujímavosti, ktoré v bedekroch nenájdete a bude aj trochu korenia v podobe mestských legiend.

Štvrtok – 3.10.2019

BRATISLAVA CANTAT 2019

Bratislava
Bratislava Music Agency srdečne pozýva milovníkov klasickej hudby a zborového spevu na festival Bratislava Cantat II. Tento rok privítame 17 zborov z 8 krajín sveta, viac ako 500 účastníkov.

Piatok – 4.10.2019

PIVNÝ JANKO (FESTIVAL DOBRÉHO PIVA A JEDLA)

Devínska Nová Ves, Istrijská ul.
Pivný Janko je chutný open-air festival, kde sa môžete dobre najesť a aj napit'. Nájdete tu stánky s tými najlepšimi slovenskými, českými a svetovými pivami. Festival potrvá do 6. októbra.

Správy z podsvetia

Lupiči, ktorí minulý týždeň za bieleho dňa prepadli obchod s luxusnými hodinkami na **HVIEZDOSLAVOVOM NÁMESTÍ**, mali zrejme nervy zo železa! Na to, aby ste mohli vojsť do predajne, totiž musíte najskôr vstúpiť do hotela, keďže jej vchod sa nachádza až vnútri. Napriek tomu dvojica mužov nabrala odvahu a predajňu so zbraňou v ruke vylúpila. „Podľa doterajších informácií dvaja doposiaľ neznámi páchatelia vošli do predajne, pričom jeden z nich pod hrozbou použitia zbrane prikázal predavačke ľahnúť si na zem. Druhý z páchatel'ov rozbil sklenené vitríny, odkiaľ zobral hodinky za približne pol milióna eur,“ informovali o udalosti bratislavskí policajti. (ms)

Upálená Agáta - obeť bosoráckych procesov

Bratislava kedysi

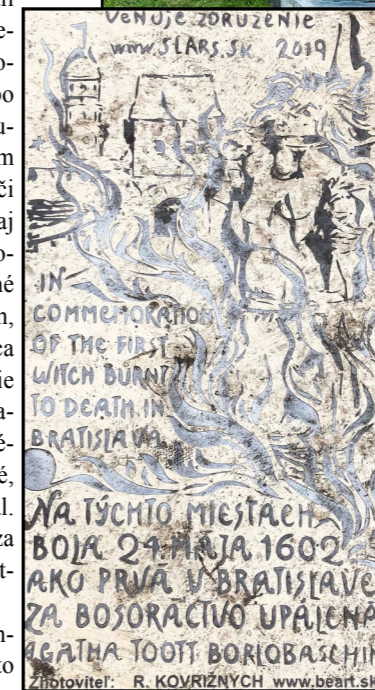
Prvý prípad obvinenia z bosoráctva v Uhorsku je známy práve z Prešporku. Vieme len to, že sa konal v roku 1548 proti akejsi žene. Iné je to v prípade prvej podľa mena známej ženy. Bola ňou Agáta (Agatha Toott Borlobaschin). V roku 1602 ju obvinili, kruto mučili a nakoniec upálili.

Príležitosť obviniť niekoho z bosoráctva využívali aj ľudia, ktorí si nevedeli inak vysvetliť svoje choroby svoje alebo svojich zvierat, nerozumeli náhlym zmenám v počasi, na úrode či v hospodárení. A sú aj prípady, kedy z bosoráctva boli obvinené aj vdovy s majetkom, o ktorý mal žalobca záujem. Na dosiahnutie cieľa, pomsty či získania majetku obvineného bolo nevyhnutné, aby sa dotčný priznal. Pomáhal mu k tomu, za štedrú odmenu, mestský kat.

Historička Tunde Lendelová robila k tejto téme výskum. Vo svojej práci v roku 2005 uvádza, že v Bratislavskej stolici bolo 45 bosoráckych procesov. V temnom stredoveku len jeden, v novovekom, osvieteneckom 18. storočí sa konalo až 25 procesov proti čarodějnicam.

Spomínaná tridsaťročná krásna bylinkárka z Podunajských Biskupíc žila podľa legendy na Františkánskom námestí v Prešporku. V dome, ktorý jej ostal po zosnulom zámožnom manželovi. Jej životný príbeh má niekoľko verzii. Ten skutočný sa už zrejme nikdy nedozvieme. Máme však celý zoznam pri-

znani, ktoré Agáta urobila po dlhom a bolestnom mučení. V máji roku 1602 predstúpili pred mestskú radu dvaja rozhorčení muži. Išpán Veit Szabo a másiar Mezarosch. Obaja sa sťažovali na ťažkú žalúdočnú chorobu, z ktorej obviňovali bylinkárku Agátu. Išpán k tomu pridal obvinenie, že Agáta počarovala jeho otcovi Jakobovi tak, že odvtedy stále kašle. Aby vystupňovali svoje sťažnosti, pridali aj tie, ktoré sa ich priamo netýkali. Do protokolu dali zapísať, že Agáta zašila ropuche oči vlasmi z hlavy

Trpký osud Agáty pripomína reliéf na Hurbanovom námestí.

znaní, ktoré Agáta urobila po dlhom a bolestnom mučení. V máji roku 1602 predstúpili pred mestskú radu dvaja rozhorčení muži. Išpán Veit Szabo a másiar Mezarosch. Obaja sa sťažovali na ťažkú žalúdočnú chorobu, z ktorej obviňovali bylinkárku Agátu. Išpán k tomu pridal obvinenie, že Agáta počarovala jeho otcovi Jakobovi tak, že odvtedy stále kašle. Aby vystupňovali svoje sťažnosti, pridali aj tie, ktoré sa ich priamo netýkali. Do protokolu dali zapísať, že Agáta zašila ropuche oči vlasmi z hlavy

znaní, ktoré Agáta urobila po dlhom a bolestnom mučení. V máji roku 1602 predstúpili pred mestskú radu dvaja rozhorčení muži. Išpán Veit Szabo a másiar Mezarosch. Obaja sa sťažovali na ťažkú žalúdočnú chorobu, z ktorej obviňovali bylinkárku Agátu. Išpán k tomu pridal obvinenie, že Agáta počarovala jeho otcovi Jakobovi tak, že odvtedy stále kašle. Aby vystupňovali svoje sťažnosti, pridali aj tie, ktoré sa ich priamo netýkali. Do protokolu dali zapísať, že Agáta zašila ropuche oči vlasmi z hlavy

Socha pod Bratislavským hradom na počesť žien upálených za bosoráctvo.

istej osoby a tá osoba potom oslepla. Nedal sa zahanbiť ani másiar Mezarosch. Doložil, že mu Agáta tak porobila, že jeho úspešné másiarstvo vyšlo na psí tridsiatok. Bol začiatok 17. storočia a o procesoch s bosorkami už ľudia počuli. Preto, prirodzene, mestská rada nemohla sťažnosť vážených občanov brať na ľahkú váhu. Dali predvolať bylinkárku Agátu a začali ju vypočúvať. Pochopiteľne, Agáta sa citila nevinná a odmietala sa priznať k ničomu, čo neurobila. Lenže nemala šancu. Mestská rada nariadila katovi, aby pristúpil k vypočúvaniu. Kat začal s jemnejšou metódou. Prikázal jej, aby sa rozplakala. Podľa vtedajšej teórie sa nevinná žena hneď rozplače, ale bosorka nikdy. Tie vraj nevedia plakať. Agáta nevedela plakať na povel. Kat pristúpil k ďalšiemu stupňu mučenia. Spútal ju povrazom a hodil do veľkej kade s vodou. Vtedy sa verilo, že ak je žena nevinná, utopí sa. Ak je vinná, vypláva, a to je dôkaz, že je bosorka. Agáta vyplávala. Jej prirodzený pud sebazáchovy však spôsobil,

že ju kat podrobil ďalšej bolestivejšej tortúre. Nič nezaberalo. Pristúpil teda k ubolenej Agáte s horiacou fackou a horúci oheň jej prikladal k bokom. Agáta pochopila, že zomrie. Že pravdu nehľadajú, že všetci, ktorí sa proti nej spojili, chcú, aby zomrela. Navyše, ako bolo zvykom, prítomný kňaz jej húdol do hlavy, že ak sa prizná, zachráni aspoň svoju dušu. Z priznania, ktoré Agáta urobila, dnes môžeme cítiť tak jej pomstu, ako aj zúfalstvo, bezmocnosť a zrejme aj istú formu delíria spôsobeného mučením. Vo viac ako dvadsiatich bodoch priznania spomína ďalších desať žien, ktoré sa tiež podieľali na rôznych čaroch. Nakoniec po niekoľkodňovom mučení vyhlásila, že všetkým počarovala ona. Spokojný kat, zapisovateľ, mešťanosta Hart a prisediaci cechmajstri aj s farárom si konečne mohli vydychnúť. Agáta sa priznala a oni ju konečne mohli upáliť. Stalo sa tak 24. mája 1602 za Michalskou bránou, o čom svedčí aj reliéf kameňocháry Romana Kovrižnycha. Čo bolo skutočnou príčinou, ktorá dohnala išpána a másiara k tomu, aby peknú vdovu obvinili z bosoráctva, to sa už asi nikdy nedozvieme. Záznamy o vypočúvaní žien, ktoré Agáta uvádzala vo výpovedi, literatúra nespomína. Vieme len, že o dva týždne nato prešla podobnou tortúrou úplne iná žena. Tiež skončila v plameňoch za hranicami Prešporku. Akademický sochár Tibor Bártfay (†2015) a nedávno zosnulý architekt Ferdinand Milučký (†2019) vytvorili sochu Dievča s havranmi, ktorá je pod Bratislavským hradom na počesť všetkých, nespravodlivo obvinených a za bosoráctvo upálených žien.

Katarína Králiková
sprievodkyňa dejinami
a blogerka
Foto: kk

VELKÝ TANEČNÝ VEČER 2019

11.10. STARÁ TRŽNICA

ONDŘEJ HAVELKA
A JEHO
MELODY MAKERS

BRATISLAVA
HOT
SERENADERS

19:30

VSTUPENKY V SIETI

TICKETPORTAL.SK

HLAVNÉ MIESTO EVENTOV *aj v septembri*

Biela pastelka, 20. 9. | Beh srdca, 20. 9.

Deň colníkov, 21. 9.

Detské tvorivé dielničky, 26. 9.

Food Truck Festival, 27. - 29. 9.

Biela noc, 27. - 29. 9.

**TIETO A VEĽA ĎALŠÍCH EVENTOV
ZAŽIJETE V EUROVEA**

EUROVEA

